

KONAKLAMA TESİSLERİ İÇİN KORUNMA VE KONTROL ÖNERİLERİ

Yeni Koronavirus Hastalığı (COVID-19) dünyada yaygın olarak görülmektedir. Ülkemizde konaklama tesislerinde enfeksiyon bulaşma riskini azaltmak için korunma ve kontrol önlemlerine dikkat edilmelidir. Bu önlemler kapsamında, otellerde konaklayan misafirlerin kayıtlarının (isim-soyisim, adres, iletişim, pasaport bilgileri, son 14 gün içerisinde bulunduğu ülkeler ve konaklaması sonrasında ülke içerisindeki seyahat planı) tam ve düzenli tutulması, olası olgu çıkması durumunda temashıların doğru şekilde yönetilebilmesi için büyük önem arz etmektedir.

Konaklama tesislerinde uygulanması önerilen temel enfeksiyondan korunma ve kontrol ilkeleri aşağıda yer almaktadır:

Genel temizlik kuralları:

- Odalar ve diğer kapalı alanlardaki camlar günlük rutin temizlik esnasında açık olmalı ve temizlik sonrası en az 1 saat havalandırılmalıdır.
- Oda temizliğini yapacak kişinin ellerini yıkadıktan sonra eldiven giymesi ve temizliği eldivenli ellerle yapması gereklidir. Her oda temizliğinden sonra eldiven çıkartılmalı eller uygun şekilde yıkanmalı ve bir sonra oda temizliğinden önce yeni eldiven giyilmelidir.
- Genel temizliğin su ve deterjanla yapılması yeterlidir.
- Özellikle eller ile sık dokunulan yüzeyler; kapı kolları, bataryalar, tırabzanlar, sık dokunulan düğmeler, telefon ahizesi, televizyon ve klima kumandası, ortak kullanım alanlarındaki tuvalet ve lavabo temizliğine özen gösterilmelidir. Bu alanların temizliği için su ve deterjan ile temizlik yapıldıktan sonra 1:100 oranında sulandırılmış çamaşır suyu (SodyumhipokloritCas No: 7681-52-9) veya klor tablet (ürün tarifine göre) kullanılmalıdır.
- Bardak ve tabak gibi ortak kullanılan eşyalar her kullanım sonrasında su ve deterjanla yıkanmalı ve kullanımına kadar temiz bir ortamda saklanmalıdır.
- Misafirin kullandığı tekstil (nevresim, çarşaf, havlu vb.) ürünleri katlanarak bohçalanmalı, bu işlem sırasında toz ve partikül oluşumuna izin vermeyecek (çırpma ve silkeleme yapılmamalıdır) şekilde toplanmalıdır.
- Çarşaf ve havlu gibi tekstil ürünleri ise 60-90oC'de deterjan ile çamaşır makinesinde yıkanmalıdır.
- Havuzların klor düzeylerinin mevzuatta belirlenen düzeyde olmasına dikkat edilmelidir.
- Sauna, masaj salonları, spor salonları ve çocuk kulüpleri mümkün olduğu kadar kullanılmamalıdır. Kullanımı durumunda rezervasyonla sınırlı sayıda kayıt tutularak

kullanılmalı, bu alanların mekanik temizlikleri ve havalandırmaları düzenli aralıklar ile yapılmalıdır.

- Oyun parkları ve çocuk kulüplerinde temizlenmesi zor oyuncaklar (pelüş hayvan ve top havuzu vb.) bulundurulmamalıdır.

- Mikroorganizmalara (bakteri, virüs, mantar vb.) yönelik daha etkili olduğu öne sürülen birtakım özel ürünlerin temizlikte kullanılmasının fazladan koruma sağladığına dair bilimsel kanıt yoktur.

- Odalarda bulunan klimaların üretici talimatları doğrultusunda düzenli bakım ve onarımlarının yapılması sağlanmalıdır.

Konaklama tesislerinde konaklayanlar arasında COVID-19 hastalığı ile uyumlu şikâyetleri (ateşe eşlik eden öksürük veya solunum sıkıntısı) olan kişiler olması durumunda;

- Diğer konuklardan ivedilikle ayrılıp, maske takılması sağlanarak sağlık birimine (varsa oteldeki yoksa en yakındaki sağlık birimi) başvurmaları sağlanır.

- Kişi ile aynı odayı paylaşanların cerrahi (tıbbi) maske takması sağlanır. Eğer olası olguya refakat etmezlerse odalarında izole edilmeleri sağlanır.

- Kişinin başvurduğu sağlık birimi tarafından, İl/İlçe Sağlık Müdürlüğü Bulaşıcı Hastalıklar Birimine ivedilikle bilgi verilir.

- Bulaşıcı hastalıklar birimi, olası olgu yönetim şemasına göre olguyu yönetir. Temaslılarını saptayarak, temas özelliklerine göre (yakın temaslı, temaslı) gerekli izlem prosedürlerini başlatır.

- COVID-19 tanısı kesinleşen hastanın odası 24 saat süreyle havalandırılır ve boş tutulması sağlanır, sonrasında detaylı bir şekilde su ve deterjanla temizlenir, 1:100 oranında sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681-52-9) içeren solüsyonla silinir. Bu işlemler sonrasında odaya yeni kişi alınabilir.

Otel çalışanlarına eğitim verilerek aşağıdaki konular vurgulanmalıdır:

- El temizliğine dikkat edilmelidir. Eller en az 20 saniye boyunca sabun ve suyla yıkanmalı, sabun ve suyun olmadığı durumlarda alkol bazlı el antiseptikleri kullanılmalıdır. Antiseptik veya antibakteriyel içeren sabun kullanmaya gerek yoktur, normal sabun yeterlidir.

- Herhangi bir viral solunum yolu enfeksiyonu geçirmekte olan kişinin öksürme veya hapşırma sırasında burun ve ağızını tek kullanımlık kâğıt mendil ile örtmesi, kâğıt mendilin bulunmadığı durumlarda ise dirsek içini kullanması, mümkünse kalabalık yerlere girmemesi, eğer girmek zorunda kalınıyorsa ağız ve burnunu kapatması, mümkünse cerrahi (tıbbi) maske kullanması önerilmektedir.

- Misafirlerin kişisel eşyalarına temas eden, örneğin valizlerini taşıyan kişilerin, bu tür işlemler sonrasında derhal ellerini yıkaması veya alkol bazlı el antiseptiği ile el temizliği yapması sağlanmalıdır.

RESTORANLAR İÇİN KORUNMA VE KONTROL ÖNERİLERİ

Restoranlarda genel enfeksiyon bulaşma riskini azaltmak için uygulanması önerilen temel enfeksiyondan korunma ve kontrol ilkeleri aşağıda yer almaktadır:

- Masalar arası mesafe 1 metreden az olmayacak şekilde (tercihen 2 metre) düzenleme yapılmalıdır.
- Odalar ve diğer kapalı alanlardaki camlar günlük rutin temizlik esnasında açık olmalı ve temizlik sonrası en az 1 saat havalandırılmalıdır.
- Genel temizliğin su ve deterjanla yapılması yeterlidir.
- Özellikle eller ile sık dokunulan yüzeyler; kapı kolları, bataryalar, tırabzanlar, sık dokunulan düğmeler, telefon ahizesi, ortak kullanım alanlarındaki tuvalet ve lavabo temizliğine özen gösterilmelidir. Bu alanların temizliği için su ve deterjan ile temizlik yapıldıktan sonra 1:100 oranında sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyumhipoklorit Cas No: 7681-52-9) veya klor tablet (ürün tarifine göre) kullanılmalıdır.
- Bardak ve tabak gibi ortak kullanılan eşyalar her kullanım sonrasında su ve deterjanla yıkanmalı ve kullanımına kadar temiz bir ortamda saklanmalıdır.
- Mikroorganizmalara (bakteri, virüs, mantar vb.) yönelik daha etkili olduğu öne sürülen birtakım özel ürünlerin temizlikte kullanılmasının fazladan koruma sağladığına dair bilimsel kanıt yoktur.
- Restoran çalışanları, el temizliğine dikkat etmelidir. Eller en az 20 saniye boyunca sabun ve suyla yıkanmalı, sabun ve suyun olmadığı durumlarda alkol bazlı el antiseptikleri kullanılmalıdır. Antiseptik veya antibakteriyel içeren sabun kullanmaya gerek yoktur, normal sabun yeterlidir.
- Restoranlarda açık büfe uygulamasının el teması riski olan riskli bir uygulama olduğu unutulmamalıdır. Gerekirse servisin çalışanlar tarafından yapılması sağlanmalıdır.
- Herhangi bir solunum yolu enfeksiyonu (ateş, öksürük, solunum sıkıntısı vb.) bulguları olan personel şikâyetleri düzelene kadar çalıştırılmamalıdır.

Restoran çalışanlarına eğitim verilerek aşağıdaki konular vurgulanmalıdır:

- El temizliğine dikkat edilmelidir. Eller en az 20 saniye boyunca sabun ve suyla yıkanmalı, sabun ve suyun olmadığı durumlarda alkol bazlı el antiseptikleri kullanılmalıdır. Antiseptik veya antibakteriyel içeren sabun kullanmaya gerek yoktur, normal sabun yeterlidir.

- Herhangi bir viral solunum yolu enfeksiyonu geçirmekte olan kişinin öksürme veya hapşırma sırasında burun ve ağzını tek kullanımlık kâğıt mendil ile örtmesi, kâğıt mendilin bulunmadığı durumlarda ise dirsek içini kullanması, mümkünse kalabalık yerlere girmemesi, eğer girmek zorunda kalınıyorsa ağız ve burnunu kapatması, mümkünse cerrahi (tıbbi) maske kullanması önerilmektedir.

- Misafirlerin kişisel eşyalarına temas eden kişilerin, bu tür işlemler sonrasında derhal ellerini yıkaması veya alkol bazlı el antiseptiği ile el temizliği yapması sağlanmalıdır.

YURTLAR İÇİN KORUNMA VE KONTROL ÖNERİLERİ

Yurtlarda genel enfeksiyon bulaşma riskini azaltmak için uygulanması önerilen temel enfeksiyondan korunma ve kontrol ilkeleri aşağıda yer almaktadır:

- Odalar ve diğer kapalı alanlardaki camlar günlük rutin temizlik esnasında açık olmalı ve temizlik sonrası en az 1 saat havalandırılmalıdır.

- Genel temizliğin su ve deterjanla yapılması yeterlidir.

- Oda temizlenirken eldiven kullanılmalıdır.

- Özellikle eller ile sık dokunulan yüzeyler; kapı kolları, bataryalar, tırabzanlar, sık dokunulan düğmeler, telefon ahizesi, ortak kullanım alanlarındaki tuvalet ve lavabo temizliğine özen gösterilmelidir. Bu alanların temizliği için su ve deterjan ile temizlik yapıldıktan sonra 1:100 oranında sulandırılmış çamaşır suyu (SodyumhipokloritCas No: 7681-52-9) veya klor tablet (ürün tarifine göre) kullanılmalıdır.

- Bardak ve tabak gibi ortak kullanılan eşyalar her kullanım sonrasında su ve deterjanla yıkanmalı ve kullanımına kadar temiz bir ortamda saklanmalıdır.

- Çarşaf, havlu gibi materyal ise 60-90oC’de normal deterjan ile çamaşır makinasında yıkanmalıdır.

- Mikroorganizmalara (bakteri, virüs, mantar vb.) yönelik daha etkili olduğu öne sürülen birtakım özel ürünlerin temizlikte kullanılmasının fazladan koruma sağladığına dair bilimsel kanıt yoktur.

Yurt çalışanlarına eğitim verilerek aşağıdaki konular vurgulanmalıdır:

- El temizliğine dikkat edilmelidir. Eller en az 20 saniye boyunca sabun ve suyla yıkanmalı, sabun ve suyun olmadığı durumlarda alkol bazlı el antiseptikleri kullanılmalıdır. Antiseptik veya antibakteriyel içeren sabun kullanmaya gerek yoktur, normal sabun yeterlidir.

- Herhangi bir solunum yolu enfeksiyonu (ateş, öksürük, solunum sıkıntısı vb.) bulguları olan personel şikâyetleri düzelene kadar çalıştırılmamalıdır.

Yurtta konaklayanlar arasında COVID-19 hastalığı ile ilgili uyumlu şikâyetler (ateşe eşlik eden öksürük veya solunum sıkıntısı) olması durumunda;

- Diğer konaklayanlardan ivedilikle ayrılıp, maske takılması sağlanarak sağlık birimine (varsa yurttaki yoksa en yakındaki sağlık birimi) başvurmaları sağlanmalıdır.

- Kişi ile aynı odayı paylaşanların cerrahi (tıbbi) maske takması sağlanmalıdır. Eğer olası olguya refakat etmezlerse odalarında izole edilmeleri sağlanır.

- COVID-19 tanısı kesinleşen hastanın odası 24 saat süreyle havalandırılır ve boş tutulması sağlanır.

- Özellikle eller ile sık dokunulan yüzeyler; kapı kolları, bataryalar, tırabzanlar, sık dokunulan düğmeler, telefon ahizesi, ortak kullanım alanlarındaki tuvalet ve lavabo temizliğine özen gösterilmelidir. Bu alanların temizliği için su ve deterjan ile temizlik yapıldıktan sonra 1:100 oranında sulandırılmış çamaşır suyu (SodyumhipokloritCas No: 7681-52-9) veya klor tablet (ürün tarifine göre) kullanılmalıdır.

- Bu işlemler sonrasında odaya yeni kişi alınabilir.

- Kişinin başvurduğu sağlık birimi, İl/İlçe Sağlık Müdürlüğü Bulaşıcı Hastalıklar Birimine ivedilikle bilgi verir.

- Bulaşıcı hastalıklar birimi, olası olgu yönetim şemasına göre olguyu yönetir. Temaslılarını saptayarak, temas özelliklerine göre (yakın temaslı, temaslı) gerekli izlem prosedürlerini başlatır.

Yurt çalışanlarına eğitim verilerek aşağıdaki konular vurgulanmalıdır:

- El temizliğine dikkat edilmelidir. Eller en az 20 saniye boyunca sabun ve suyla yıkanmalı, sabun ve suyun olmadığı durumlarda alkol bazlı el antiseptikleri kullanılmalıdır. Antiseptik veya antibakteriyel içeren sabun kullanmaya gerek yoktur, normal sabun yeterlidir.

- Herhangi bir viral solunum yolu enfeksiyonu geçirmekte olan kişinin öksürme veya hapşırma sırasında burun ve ağzını tek kullanımlık kâğıt mendil ile örtmesi, kâğıt mendilin bulunmadığı durumlarda ise dirsek içini kullanması, mümkünse kalabalık yerlere girmemesi, eğer girmek zorunda kalınıyorsa ağız ve burnunu kapatması, mümkünse cerrahi (tıbbi) maske kullanması önerilmektedir.

- Misafirlerin kişisel eşyalarına temas eden kişilerin, bu tür işlemler sonrasında derhal ellerini yıkaması veya alkol bazlı el antiseptiği ile el temizliği yapması sağlanmalıdır.

HUZUREVLERİ VE YAŞLI BAKIM MERKEZLERİ İÇİN KORUNMA VE KONTROL ÖNERİLERİ

Huzurevleri ve yaşlı bakım merkezlerinde genel enfeksiyon bulaşma riskini azaltmak için uygulanması önerilen temel enfeksiyondan korunma ve kontrol ilkeleri aşağıda yer almaktadır:

- Odalar ve diğer kapalı alanlardaki camlar günlük rutin temizlik esnasında açık olmalı ve temizlik sonrası en az 1 saat havalandırılmalıdır.
- Genel temizliğin su ve deterjanla yapılması yeterlidir.
- Oda temizlenirken eldiven kullanılmalıdır.
- Özellikle eller ile sık dokunulan yüzeyler; kapı kolları, bataryalar, tırabzanlar, sık dokunulan düğmeler, telefon ahizesi, ortak kullanım alanlarındaki tuvalet ve lavabo temizliğine özen gösterilmelidir. Bu alanların temizliği için su ve deterjan ile temizlik yapıldıktan sonra 1:100 oranında sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyumhipoklorit Cas No: 7681-52-9) veya klor tablet (ürün tarifine göre) kullanılmalıdır.
- Bardak ve tabak gibi ortak kullanılan eşyalar her kullanım sonrasında su ve deterjanla yıkanmalı ve kullanımına kadar temiz bir ortamda saklanmalıdır.
- Çarşaf, havlu gibi materyal ise 60-90oC’de normal deterjan ile çamaşır makinasında yıkanmalıdır.
- Mikroorganizmalara (bakteri, virüs, mantar vb.) yönelik daha etkili olduğu öne sürülen birtakım özel ürünlerin temizlikte kullanılmasının fazladan koruma sağladığına dair bilimsel kanıt yoktur.

Huzurevleri ve yaşlı bakım merkezleri çalışanlarına eğitim verilerek aşağıdaki konular vurgulanmalıdır:

- El temizliğine dikkat edilmelidir. Eller en az 20 saniye boyunca sabun ve suyla yıkanmalı, sabun ve suyun olmadığı durumlarda alkol bazlı el antiseptikleri kullanılmalıdır. Antiseptik veya antibakteriyel içeren sabun kullanmaya gerek yoktur, normal sabun yeterlidir.
- Herhangi bir solunum yolu enfeksiyonu (ateş, öksürük, solunum sıkıntısı vb.) bulguları olan personel şikâyetleri düzeline kadar çalıştırılmamalıdır.

Huzurevleri ve yaşlı bakım merkezlerinde konaklayanlar arasında COVID-19 hastalığı ile ilgili uyumlu şikâyetler (ateşe eşlik eden öksürük veya solunum sıkıntısı) olması durumunda;

- Huzurevleri ve yaşlı bakım merkezlerinde kalanlar COVID-19 için yüksek risk grubunda olmaları ve hayati risklerinin yüksek olması nedeni ile semptom ve bulguları (ateş, kan basıncı, nabız sayısı, solunum sayısı, şuur durumu ve oksijen satürasyonu vb.) huzur evi sağlık personeli tarafından yakın takip edilmelidir.

- Semptomları gelişen hasta çalışanlar tarafından ivedilikle ayrılıp, maske takılması sağlanarak sağlık birimine (kendi nakil araçları veya İl/İlçe Sağlık Müdürlüğü araçları ile) gönderilmesi sağlanmalıdır. Huzurevleri ve yaşlı bakım merkezlerinin kendi nakil araçlarının temizliği COVID-19 rehberinde belirtilen ambulans temizliği usul ve esaslarına göre yapılmalıdır.

- Kişi ile aynı odayı paylaşanların cerrahi (tıbbi) maske takması sağlanmalıdır. Eğer olası olguya refakat etmezlerse odalarında izole edilmeleri sağlanır.

- COVID-19 tanısı kesinleşen hastanın odası 24 saat süreyle havalandırılır ve boş tutulması sağlanır. Sonrasında temizlenerek tekrar kullanıma açılır.

- Özellikle eller ile sık dokunulan yüzeyler; kapı kolları, bataryalar, tırazbanlar, sık dokunulan düğmeler, telefon ahizesi, ortak kullanım alanlarındaki tuvalet ve lavabo temizliğine özen gösterilmelidir. Bu alanların temizliği için su ve deterjan ile temizlik yapıldıktan sonra 1:100 oranında sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyumhipoklorit Cas No: 7681-52-9) veya klor tablet (ürün tarifine göre) kullanılmalıdır.

- Bu işlemler sonrasında odaya yeni kişi alınabilir.

- Kişinin başvurduğu sağlık birimi, İl/İlçe Sağlık Müdürlüğü Bulaşıcı Hastalıklar Birimine ivedilikle bilgi verir.

- Bulaşıcı hastalıklar birimi, olası olgu yönetim şemasına göre olguyu yönetir. Temaslılarını saptayarak, temas özelliklerine göre (yakın temaslı, temaslı) gerekli izlem prosedürlerini başlatır.

Huzurevleri ve yaşlı bakım merkezleri çalışanlarına eğitim verilerek aşağıdaki konular vurgulanmalıdır:

- El temizliğine dikkat edilmelidir. Eller en az 20 saniye boyunca sabun ve suyla yıkanmalı, sabun ve suyun olmadığı durumlarda alkol bazlı el antiseptikleri kullanılmalıdır. Antiseptik veya antibakteriyel içeren sabun kullanmaya gerek yoktur, normal sabun yeterlidir.

- Herhangi bir viral solunum yolu enfeksiyonu geçirmekte olan kişinin öksürme veya hapşırma sırasında burun ve ağzını tek kullanımlık kâğıt mendil ile örtmesi, kâğıt mendilin bulunmadığı durumlarda ise dirsek içini kullanması, mümkünse kalabalık yerlere girmemesi, eğer girmek zorunda kalınıyorsa ağız ve burnunu kapatması, mümkünse cerrahi (tıbbi) maske kullanması önerilmektedir.

- Misafirlerin kişisel eşyalarına temas eden kişilerin, bu tür işlemler sonrasında derhal ellerini yıkaması veya alkol bazlı el antiseptiği ile el temizliği yapması sağlanmalıdır.